

Подарунок для Путіна

Росія хоче позиціонувати себе миротворцем у війні на Близькому Сході. Але зближення Москви з ХАМАС викликає питання.

Подивіться, з якою радістю Ольга Скабеева говорить на державному телеканалі «Россія-1» про те, що Вашингтон «проспав» атаку ХАМАС, і образ непереможної ізраїльської фортеці впав. З 7 жовтня російська пропагандистська машина знову запрацювала на повну потужність: у хід ідуть будь-які засоби, щоб відвернути увагу від подій в Україні.

По телевізору показують репортажі про російську гуманітарну допомогу в секторі Газа, Ізраїль засуджують за намір зрівняти сектор Газа із землею. Основна увага приділяється стражданням жителів сектору. Глави західних держав заявляють про повну підтримку Ізраїлю, тоді як у їхніх країнах проходять масові мітинги на підтримку палестинців. Крім того, у багатьох телевізійних ток-шоу висувуються безпідставні теорії, наприклад, про те, що нібито корумповане Міністерство оборони України продає ХАМАС зброю, отриману зі США. Ці фейки поширюються і в соціальних мережах. Так, колишній президент Росії Дмитро Медведєв одним із перших написав у своєму Telegram-каналі: «Зброя, передана неонацистському режиму на Україні, активно застосовується в Ізраїлі». Російські націоналісти відверто радіють з приводу нападу на Ізраїль. Військовий кореспондент прокремлівської газети «Комсомольская правда» Дмитро Стешин прокоментував у своєму Telegram-каналі відео, на якому ізраїльтяни тікають із прикордонних міст, словами: «Жодного жалю і співчуття».

У зв'язку з війною на Близькому Сході російська пропаганда представляє США як світову наддержаву, що не відбулася

Поки весь світ зосереджений на війні між Ізраїлем і ХАМАС, російські пропагандисти не приховують своєї радісної впевненості в тому, що Захід тепер забуде про війну в Україні. Той самий Стешин ще 7 жовтня писав: «Україна швидко зникла зі світового порядку денного». І тут же знову обмовляється: «Але у неї є шанс туди

повернутися, коли з'ясується, що ХАМАС був озброєний за допомогою хохлів, які розкрали західну військову допомогу». У зв'язку з війною на Близькому Сході російська пропаганда представляє США як світову наддержаву, що не відбулася, і твердить про геополітичний ідіотизм Заходу. В ефірі ток-шоу на «Первом каналі» військовий експерт Андрій Клінцевич звинуватив США в тому, що вони є бенефіціаром конфлікту. Оскільки президенту США Джо Байдену дуже потрібна «якась політична перемога» перед виборами 2024 року, вважає він, Вашингтон втягує у війну Іран.

Примітно, що раптовий напад ХАМАС на Ізраїль у російських ЗМІ розглядають як доказ занепаду США як світової держави, але про російські жертви теракту майже не згадують. Проте 7 жовтня ХАМАС убив 20 російських громадян, семеро з яких досі вважаються зниклими безвісти, а двоє, за деякими даними, перебувають серед заручників ХАМАС. За їхню долю ніхто не висловлює занепокоєння, зате пропагандисти висміюють тих росіян, серед яких чимало знаменитостей, які емігрували до Ізраїлю після вторгнення Росії в Україну і тепер знову опинилися на війні. Глава пропагандистського каналу RT Маргарита Симоньян написала: «Чекаємо на вихід російських пацифістів. Втім, ні, не чекаємо».

Поки російські ЗМІ працюють над відволіканням уваги від власних проблем, Кремль намагається позиціонувати себе як миротворця в конфлікті

Поки російські ЗМІ працюють над відволіканням уваги від власних проблем, Кремль намагається позиціонувати себе як миротворця в конфлікті. 16 жовтня Володимир Путін провів телефонні переговори з президентами Сирії, Ірану та Єгипту, в яких висловив крайню стурбованість масштабною ескалацією бойових дій. Того самого дня Росія внесла до Ради Безпеки ООН проєкт резолюції про негайне припинення вогню в гуманітарних цілях, звільнення всіх заручників, доступ до гуманітарної допомоги та безпечну евакуацію мирних жителів, але його не ухвалили.

Війна в Україні послабила міжнародні позиції Росії. Незважаючи на амбіції останньої, реальний вплив Кремля на Близькому Сході

обмежений. Телефонні переговори з арабськими лідерами – не більше ніж «імітація діяльності», упевнений російський сходовознавець Руслан Сулейманов. Росія, щоправда, брала участь у «близькосхідному квартеті» для посередництва в мирному процесі між ізраїльтянами і палестинцями. Однак із початком російського вторгнення в Україну «квартет» практично припинив своє існування.

Важливо зазначити, що Кремль офіційно не засудив терористичну атаку на Ізраїль. За останні десять років прем'єр-міністр Ізраїлю Бін'ямін Нетаньягу і президент Росії Володимир Путін спілкувалися безпосередньо один з одним 479 разів. Але після нападу ХАМАС минуло десять днів, перш ніж Путін і Нетаньягу змогли знову поговорити телефоном. Згідно з повідомленням Кремля, під час розмови російський президент висловив «рішуче неприйняття і засудження» будь-яких дій, жертвами яких стають мирні жителі. Газета *Times of Israel* пише, що Путін вельми критично відгукнувся про Ізраїль і навіть провів паралелі між Ізраїлем і німецькою армією часів Другої світової війни. Тим часом бойовики ХАМАС виступили із заявою, в якій позитивно оцінили позицію російського президента. Не тільки американський журнал *Politico* розглядає атаку ХАМАС у день народження Путіна як подарунок російському президенту.

Є деякі свідчення того, що Кремль зробив ставку на ХАМАС

За деякими даними Кремль, який у минулому підтримував хороші відносини як з Ізраїлем, так і з його ворогами – Іраном і Сирією, зробив ставку на ХАМАС. Сулейманов вважає, що загравання з ХАМАС – це особиста помста Путіна Нетаньягу за те, що він не підтримав війну в Україні. У зв'язку з цим представник правлячої ізраїльської партії «Лікуд» *Амір Вайтман* в ефірі російського держканалу RT *різко* розкритикував Москву. «Після того як ми виграємо цю війну, ми подбаємо про те, щоб Україна теж перемогла і щоб Росія заплатила за свої дії», – заявив *він*. В Ізраїлі дуже багато гніву щодо Росії. ХАМАС заявив про свою підтримку нападу Росії на Україну, члени політбюро ХАМАС з вражаючою регулярністю відвідують Москву. До нападу на Україну такої тісної співпраці не було.

І все ж надії Кремля на отримання нових союзників на Близькому

Сході завдяки підтримці ХАМАС, найімовірніше, не виправдаються. Арабський світ розколотий і підозріло ставиться до ХАМАС, відкрито його підтримують тільки Катар та Іран. Після вибуху в лікарні Аль-Ахлі 17 жовтня в Газі арабські країни різко змінили свою риторику щодо Ізраїлю. Вже тоді стало зрозуміло, що нормалізація відносин між частиною арабського світу та Ізраїлем, яка намітилася останніми місяцями, буде припинена. Але в середньостроковій перспективі це не виключено. «В арабському світі сильно втомилися від палестинської проблеми, – вважає Руслан Сулейманов. – Тому зближення з ХАМАС не допоможе Росії завоювати нових партнерів на Близькому Сході». Крім того, Росія не була представлена на «Саміті миру» в Каїрі, в якому брали участь глави держав і урядів багатьох країн близькосхідного регіону, а також представники ООН і західних держав. А російському послу в Ізраїлі Анатолію Вікторову довелося виправдовуватися в МЗС Ізраїлю за контакти Росії з ХАМАС.

Дар'я Болл-Палієвська

Дар'я Болл-Палієвська (Daria Boll-Palievskaya) – редакторка незалежної інтернет-газети russland.NEWS і журналістка-фрілансерка. Вона пише, зокрема, для Zeit Online і MDR.

